

Ingvild Austgulen er tekstforfatter, slampoet og rapper, oppvokst i Bodø og nå bosatt i Tromsø. Hun er tidligere Nord-Norsk mester i slampoesi og spiller i bandet FREDSDEPARTEMENTET

• **Hvorfor var det viktig å etablere et departement for fred?**

Fordi freden trenger en stemme, et budsjett og offentlige institusjoner som fronter fredens perspektiver. Det trengs mennesker som jobber med å framsnakke fred. På samme vis som vi har ministre, rådgivere og presseansvarlige som fremmer fiskerienes interesser, militære interesser, helsefaglige interesser eller naturens interesser, trengs det i like stor grad ministre og ansatte som jobber på lag for å fremme fredens interesser.

• **Hva tar du tak i som fredsminister?**

Noe av det første er Norges Fredsbudsjett. Vi har et nasjonalt forsvarsbudsjett, men ikke et eget og definert nasjonalt fredsbudsjett. Søker du i Statsbudsjettet A-Å (en forenklet oppsummering av årets budsjett) så gir ordet fred ingen resultat. Søker du derimot på ord som forsvar, ubåt, F35, NATO, fregatt og hær, så får du treff på samtlige. Det sier noe om hvor vårt fokus ligger.

Tar du et videre dypdykk i statsbudsjettet 2024, et dokument på 242 sider, så finner du ordet fred i fem setninger. En kjøpsummering av budsjettet for de totalt fire postene som nevner ordene 'fred' og 'nedrustning' (og dette er et raust estimat siden langt fra alle pengene som står på de ulike postene går til faktisk freds- og nedrustningsarbeid) så ender vi på totalt 730 millioner kroner. Det er mindre enn forsvarsdepartementets IKT-budsjett. Og ca. 1% av det totale norske forsvarsbudsjettet, på over 90 milliarder kroner.

• **Så vi investerer altså en god slump i fred. Det er vel kanskje godt nok?**

Det er veldig bra! Men når vi investerer i forsvar så satser vi primært på det nasjonale forsvaret. Når vi investerer i fred, så virker det som om vi satser mest på fred ute i verden. De fleste postene om fred og nedrustning ligger under utviklingsarbeid og utenriksformål.

Som kjent er fredsarbeid noe som må starte fra innsiden. Her har Norge et langt stykke å gå. Vi er en ledende våpenprodusent, som nå også eksporterer våpen til land i konflikt (både direkte og via transittland). Vi bidrar til å opprettholde, og i verste fall eskalere, konflikter og kriger ved å gi mulighet for mer voldsutøvelse, med mer påfølgende lidelse. Ikke minst er våre norske våpen nå å finne i et land hvor det pågår et sannsynlig folkemord. Vi eier også et oljefond som profitterer på, og er investert i svartelistede selskaper som er etablert i ulovlige bosettinger på okkuperte områder. Vi har mye å ta tak i for å hevde oss som fredelig nasjon.

Norge har også deltatt aktivt i krigshandlinger, med styrker, bomber og militære ressurser, da i kriger vi ikke har noen egentlig part i. Men vår delaktighet har skapt store tap og mye lidelse.

I vårt eget land har vi idag et fredsbudsjett som er mindre enn prislappen på ett eneste F35 jagerfly. Norges budsjett for fred trenger et stort løft dersom vi skal sørge for at Norge bedriver reell fredspolitikk i vårt eget virke og via våre statseide fond og selskap.

OM VI INVESTERTE 600 MILLIARDER I FRED, SÅ TROR JEG VI FAKTISK KUNNE ENDRET STORE GLOBALE STRUKTURER

Fredsministerens hjørne fyller 5 år! Jubileums-intervju med Norges visjonære og velinformerte fredsminister Ingvild Austgulen, mai 2024

Vi har nylig fått høre at Norge ønsker å investere 600 milliarder tilleggs-kroner nasjonalt i militært forsvar de kommende 12 årene. Hva ville skjedd dersom vi hadde sett en liknende nasjonal gigantsatsning på fred og ikkevold?

Vi er et lite land med et militær som ikke er kapabelt til å gjøre globale endringer via slagmarken. Men om vi investerte 600 milliarder i fred, så tror jeg vi faktisk kunne endret store globale strukturer gjennom å etablere bånd, kommunikasjon og relasjoner med langt større slagkraft enn hva artillerigranater og jagerfly kan levere.

• **Hvilke poster kommer vi til å finne på ditt fredsbudsjett?**

• Hæren har over 8000 ansatte og et budsjett på over 6 milliarder. **Et freds-kontor og en fredstropp** med like mange ansatte og et tilsvarende budsjett kunne gjort underverker for å øke fokus på fred og ikkevold i Norge og verden.

• En post for drift og etablering av nybygg og anlegg på 10 milliarder, slik forsvarsdepartementet har, ville heller ikke være å forakte. Tenk så mange fantastiske **fredsinstitusjoner** vi kunne etablert landet over for 10 milliarder!

• Lik hvordan militær-forsvaret har et eget forskningsinstitutt under forsvarsdepartementet, med fast tildeling over statsbudsjettet, så skulle et fredsdepartement så klart også hatt et tilsvarende **fredsforskningsinstitutt**, med tilhørende statlig finansiering, gjerne omkring 270 millioner kroner.

• **En ettårig førstegangstjeneste** med innføring i fredsarbeid, fredsforskning og ikkevoldelig metodologi ville heller ikke vært feil.

• **En fredens høgskole** på nivå med militær-forsvarets høgskole hadde gjort seg! Slik militær-forsvaret tilbyr krigsskole, sjøkrigsskole og luftkrigsskole skulle så klart et freds-departement sørget for skoler som utdannet folk i ikkevold, fredelig konfliktløsning, fredsforskning og fredsbevarende arbeid.

• Og selvfølgelig **fredens musikk**. Slik vi investerer over 50 millioner i militær-forsvarets musikk, skulle jeg gjerne sett at vi kunne investert over 50 millioner i reindyrka fredsmusikk.

Kilder:

- [Statsbudsjettet 2024: A til Å - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)
- <https://www.forsvaret.no/om-forsvaret/organisasjon/haeren>
- <https://www.nrk.no/nyheter/norges-nye-f-35-kampfly-1.11136635>